

نیازهای روحیه

کتابخانه ملی اسلام و اسلامیت

اسلام پژوهی - ۱۱

نوشته

سعید عدالت نژاد

آفرینش در قرآن

بررسی هرمنیوتیکی تفاسیر قدیم و جدید

کلام

نشر نگاه معاصر

۰۳۱۲۴۸۲۰۰۰-۰۷۹

۰۳۱۲۴۸۲۰۰۰-۰۷۹۱

۰۳۱۲۴۸۲۰۰۰-۰۷۹۲

۰۳۱۲۴۸۲۰۰۰-۰۷۹۳

۰۳۱۲۴۸۲۰۰۰-۰۷۹۴

۰۳۱۲۴۸۲۰۰۰-۰۷۹۵

۰۳۱۲۴۸۲۰۰۰-۰۷۹۶

۰۳۱۲۴۸۲۰۰۰-۰۷۹۷

۱-۱. نسبت آفرینش آسمانها با عرش و کرسی ۷۲	۷۸
۱-۲. فخرالدین رازی و آفرینش آسمانها ۶۹	۷۴
۱-۳. فخرالدین رازی و نسبت آفرینش آسمانها با عرش و کرسی ۵۶	۷۹
۲-۱. طبری و آفرینش آسمانها ۴۷	۸۰
۲-۲. طبری و تفسیر آفرینش آسمانها ۳۷	۸۷
۲-۳. فخرالدین رازی و آفرینش آسمانها ۳۷	۹۱
۳-۱. آفرینش آسمان و زمین ۴۵	۹۷
۳-۲. نسبت آفرینش آسمانها با عرش و کرسی ۴۳	۹۷
۳-۳. آفرینش آسمان و زمین ۴۷	۹۷
۳-۴. فخرالدین رازی و آفرینش آسمانها ۶۰	۹۷
۳-۵. فخرالدین رازی و نسبت آفرینش آسمانها با عرش و کرسی ۷۲	۹۷

فهرست مطالب

۱. مقدمه ۷	۷
فصل اول: کلیات ۱۱	
۱-۱. سنت تفسیر ۱۱	۱۱
۱-۲. مكتب ادبی در تفسیر ۲۰	۲۰
۱-۳. معرفی مفسران مورد نظر در این مطالعه ۳۰	۳۰
فصل دوم: آفرینش جهان از دیدگاه قرآن ۳۷	
۲-۱. روش انتخاب آیات ۳۷	۳۷
۲-۲. گزارش آفرینش در قرآن ۴۱	۴۱
۲-۳. نسبت آفرینش آسمانها با عرش و کرسی ۴۳	۴۳
۲-۴. آفرینش آسمان و زمین ۴۵	۴۵
۳-۱. تفسیر آفرینش در دوره قدیم ۴۷	۴۷
۳-۲. طبری و تفسیر آفرینش آسمانها ۵۶	۵۶
۳-۳. فخرالدین رازی و آفرینش آسمانها ۶۰	۶۰
۳-۴. فخرالدین رازی و آسمانها ۶۹	۶۹
۳-۵. فخرالدین رازی و نسبت آفرینش آسمانها با عرش و کرسی ۷۲	۷۲

مقدمه

از قرن هفدهم میلادی با تحول علم فیزیک دگرگونی عمیقی در شیوه پژوهش در اسرار طبیعت به وجود آمد. شیوه‌های نوین موجب پیدایش نظریه‌هایی درباره آفرینش جهان طبیعت و تحولات آن شد که با آنچه محققان از اسطوره‌ها، کتاب‌های مقدس ادیان و شرح‌های آنها و سپس از حکمت طبیعی به یادگار مانده از فلسفه افلاطون و ارسطو و به طور کلی از کیهان‌شناسی فلسفی فراگرفته بودند، تفاوت بسیار داشت. یکی از مهمترین تفاوت‌ها در شیوه به دست آوردن اطلاعات، طبقه‌بندی آنها و امکان تبیین و پیش‌بینی رویدادها براساس قوانین عینی و استثنای‌پذیر حاکم بر طبیعت بود. به نظر دانشمندان این قوانین به زبان ریاضی نوشته شده‌اند و با تکیه بر روش تجربی قابل رد و اثبات‌اند. بعلاوه، در روش جدید تحقیق در علوم طبیعی، وثاقت سخنان کسانی که نظر آنان در زمینه‌های دینی حجیت داشت، در علوم تجربی مورد تردید قرار گرفت و در بهترین حالت یکی از دانش‌های متعلق به روزگار آنان تلقی شد که در پرتو تجربه ممکن بود پاره‌ای از آنها قبول و پاره‌ای دیگر مردود تلقی شود. شرح و تبیین نظریه‌ها در علوم جدید درباره طبیعت یا کیهان‌شناسی و مقایسه آن با آنچه در قرآن و سنت آمده قلمرو اصلی مطالعه حاضر نیست. سؤال اصلی این تحقیق آن است که با فرض وجود گزاره‌های علمی ناظر به پیدایش جهان طبیعت در قرآن، مفسران دوره قدیم چگونه این آیات را تفسیر کرده‌اند؟ دیگر آن‌که ظهور داده‌ها و نظریه‌های جدیدی که در سایه روش‌های نوین تحقیق در علوم تجربی به دست آمده، چه

فصل چهارم: تفسیر آفرینش در دوره مدرن	۸۳
۱. طباطبایی و تفسیر آفرینش	۸۴
۲. طباطبایی و نسبت آسمان‌ها با عرش و کرسی	۹۶
۳. طباطبایی و تفسیر آفرینش	۱۰۸
۴. طباطبایی و نسبت آسمان‌ها با عرش و کرسی	۱۲۴
فصل پنجم: داستان آفرینش در فرهنگ مردم پیش از قرآن	۱۲۹
فصل ششم: مطالعه هرمنیوتیکی	۱۴۵
۱. معرفی اجمالی روش	۱۴۵
۲. تفسیر هرمنیوتیکی آیات آفرینش	۱۵۷
نتیجه	۱۸۱

■ منابع..... ۱۹۳

■ نمایه .. ۱۹۷